

En slags epilog

Henning Pryds

Et ældre dias viser Kirsten Drotner og en gruppe medstuderende foran Karl Marx busten på Highgate Cemetary i det nordlige London. Billedet må være taget i studietiden på en ekskursion i begyndelsen af 1970'erne med Engelsk Institut, Århus Universitet, hvorfra Kirsten dimitterer i 1977, for at fortsætte samme sted som Kandidatstipendiat (1977-79) og Seniorstipendiat (1980-83). Fotoet blev vist ved Kirstens 60'års dag. Vist nok som et eksempel på, hvilke buste der i 70'erne indgik i den akademiske dannelse. Der kan måske læses flere betydninger ind i billedet, som er karakteristisk for Kirstens historie. For det første, henviser billedet til Kirstens cool 'Britishness'; for det andet til den materialistiske version af Marx, som Stuart Hall og Centre for Contemporary Studies, kendt som Birminghamskolen, gjorde til genstand for deres kritiske kultur-, medie-, ungdoms- og kønsstudier; hvilket – for det tredje - prægede moderniseringen af de engelske humanistiske uddannelser i 1970-80'erne. Herunder Open University's succes, som regionalt demokratiserede adgangen til forskningsbaseret akademisk uddannelse, hvilket især øgede kvinders uddannelsesmuligheder i udkants-England.

Disputatsen (1983/5), *English Children and their Magazines* (New Haven 1988), fremhæves af anmeldere som yderst velskrevet og som en forskningsmæssig fornyelse af studiet i børne- og ungdomskultur. Fornyelsen er af tværfaglig karakter med vægten på et socialhistorisk perspektiv på unge og deres læsekultur. Centralt indgår vægten på 'Reader respons teorien', der demonstrerer, at børn og unge ikke blot tilpasser sig de herskende værdier gennem læsning af kommercielle magasiner, men også, at de gennem deres læsestrategier påvirker og dermed ændre de herskende normer i medierne. Præmissen er en forståelse af dialogiske eller dialektisk formel og uformel læring. Gennem tilegnelsen af kulturen ændrer brugerne kulturen. Perspektiv løber som en rød tråd gennem Kirstens forskning, som f.eks. i bogen *Disney i Danmark* (2003). Kirsten viderefører dette dialogiske perspektiv fra de 'klassiske' medier til de nye, digitale medier, hvor det optræder i form af kompetenceudvikling og brugerdriven innovation.

Fra 1990 til 2000 er Kirsten lektor ved Film- og Medievidenskab, Københavns Universitet, hvor hun er leder af Center for Børne- og Ungdomsmedier (1994-2000). I 1994 – 1998 leder Kirsten et nordisk projekt "Ungdomsmedier og kulturel identitet" og det europæiske projekt "Children, Young People and the Changing Media Environment" (1995 – 2000), blot for at nævne to af de omkring 15 nordiske og Internationale forsknings Samarbejder, Kirsten har bidraget til. Hertil kommer, at Kirsten har bestredet mere end 30 forskellige tillidsposter. Poster, der spænder fra prestigefyldte internationale erhverv som Formand for Den videnskabelige komité for humaniora (2012) og poster i EU's rammeprogrammer. Nationalt er Kirsten medlem af Statens humanistiske forskningsråd (2003 – 2009) og medlem af Kulturministeriets Forskningsudvalg (2005-2009) blot for at nævne et par af de mange

tillidshverv Kirsten har deltaget i. Regionalt har Kirsten været medlem af bestyrelsen af IT-vest og Odense seminarium, for at nævne et par fra det fynske. Ligeledes har hun siden 1990'erne bidraget som medlem af nationale ekspertgrupper bl.a. i Kulturministeriets og Statsministeriets regi. Omfanget af Kirstens internationale deltagelse i tidsskrifts redaktioner, bedømmelser af forskningsprogrammer og uddannelser er imponerende. Ligesom hendes deltagelse i nordiske professorater- og ph.d.-bedømmelsesudvalg er omfattende.

I 2000 blev Kirsten udnævnt som Professor ved institut for Kultur, Litteratur og Medier ved Syddansk Universitet (i dag: Institut for Kulturvidenskaber, IKV) med det kommissorium at opbygge en medievidenskabelig bachelor- og kandidatuddannelse fra grunden. Kirsten, og hendes mand, Ole Mouritsen, flyttede samtidig til Odense for at kunne blive en del af det lokale liv. Som noget af det første afholdt de en reception i deres midlertidige hus på Oehlenschlägervej. Jeg husker ikke specifikt, hvad der blev sagt ved velkomsttalerne. Men jeg husker tydeligt duften af Oles nybagte bagels, der fik køkkenet til at dufte som en *Diner* i East Village. Medievidenskab vokser hurtigt til et stort studiemiljø, der tiltrækker studerende fra hele landet. Studiet er baseret på udviklingen af et stærkt forskningsmiljø, med Kirsten som primus motor. Det er karakteristisk ved at kombinere klassisk medievidenskabelige discipliner med kreative, produktive og performative fag. Den dag i dag (2021) er studiet og forskningsmiljøet ved Medievidenskab fortsat velfungerende og bidrager til medieforskningsfeltet herhjemme og internationalt.

Fra 2004 til 2016 leder Kirsten det nationale og tværvideenskabelige projekt DREAM (Danish Research Centre on Education and Advanced Media Materials), med deltagelse af flere forskningsmiljøer og institutioner. Igen kommer Kirstens forskningsinteresse til syne med fokus på brugeraspektet og mediernes indtrængen i hverdagen og samfundslivet ikke alene som oplysning og underholdning, men også som frembringer af de medie- og informationsteknologiske kompetencer, der er centrale for livet i det 21. århundrede. Fra 2016-21 har Kirsten også været i front for 'Vores museum', der udgør et nationalt forsknings- og udviklingsprogram om innovativ og digital museumsformidling, som nu er afsluttet.

Kirsten har skrevet og bidraget til flere medievidenskabelige lærebøger. Her kan nævnes bidraget til *Medier og kultur: En grundbog i medieanalyse og medieteor* (1996), *Unge, medier og modernitet* (1999), *Mediehistorier* (2011), *Digital metoder – at skabe, analysere og dele data* (2017) og endelig deltagelsen i *Klassisk og moderne medieteor* (2021). Hertil kommer bøgerne fra DREAM-projektet, som f.eks. *Det interaktive Museum* (2011) og *Museum communication and social media: The connected Museum* (2013). Desuden har hun publiceret flere internationale antologier som fx *Children, Media and Culture* (2008).

Kirsten deltager ofte i dagbladenes debat, hvorfra hun bl.a. i 2015 blev citeret for at sige, at halvdelen af hendes studerende ved Medievidenskab ikke kan udtrykke sig klart skriftligt. Som praktisk konsekvens opretter hun et obligatorisk skrivekursus for 1. semesterstuderende. Et kursus der har til formål at forbedre de studerendes akademiske skriftlighed. Hvis man vil tage en akademisk uddannelse, må man tilegne sig argumentationsformen og vokabularet, der hører til. Det lyder muligvis elitært, men

reelt er det en demokratisering af adgangen til viden og oplysning, som hun har været foregangskvinde for.

Nu er dette jo kun en *slags* epilog og ikke en egentlig epilog. Historien slutter selvfølgelig ikke her, men fortsætter. Hvis vi igen vender blikket tilbage til busten af Marx, kan man sige, at Kirsten til fulde har formået at ”Skabe sig selv...” som også er titlen på en af hendes bøger fra 1995 og det overordnede tema for dette festskrift. Videnskab er elitær. Kirsten er også elitær i den forstand, at hun stiller store krav til sig selv som forsker, hvilket fremgår af de mange æresbeviser, hun har modtaget. Kirsten stiller også store krav til sine omgivelser, hvilket er baseret på en aldrig svigtende forståelse af at forskning, uddannelse og dannelse - formel som uformel i medie- eller informationskulturen - er en forudsætning for at unge kan tilegne sig kulturen og dermed medvirke til at ændre den. Dette og meget mere har været Kirstens bidrag til medie-, kultur- og læringsfeltet.